

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023-2023/2024
(skrajne daty)
Rok akademicki **2023/2024**

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Archeologia osadnictwa
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, 3 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Prof. dr hab. Sławomir Kadrow
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Sławomir Kadrow

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	30								3

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE BEZ OCENY

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza ogólna na poziomie licencjackim
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

	Celem wykładów jest:
C ₁	Zapoznanie z pojęciem i teorią archeologii osadniczej w różnych, historycznie ukształtowanych ujęciach.
C ₂	Zapoznanie z teoretycznymi, gabinetowymi i terenowymi metodami studiów osadniczych.
C ₃	Zapoznanie z celami archeologii osadniczej.
C ₄	Zapoznanie z największymi osiągnięciami archeologii osadniczej w Polsce i na świecie.
C ₅	Zapoznanie z korzyściami dla archeologii osadniczej wynikającymi ze współpracy z innymi dziedzinami nauki i z różnymi technikami.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie nauk humanistycznych, w szczególności archeologii w systemie nauk oraz specyfikę przedmiotową nauk współpracujących w badaniach nad przeszłością.	K_Wo1
EK_02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię, teorię i metodologię dyscyplin nauki współpracujących z archeologią w badaniach nad przeszłością.	K_Wo2
EK_03	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię, teorię i metodologię archeologii, a także główne kierunki rozwoju i współczesne dokonania w tej dyscyplinie.	K_Wo3
EK_04	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu archeologii poszczególnych epok, od paleolitu po okres nowożytny, w szczególności pogłębionym stopniu w odniesieniu do okresu i problematyki związanej z przygotowywaną pracą dyplomową.	K_Wo4
EK_05	Zna i rozumie w sposób uporządkowany i pogłębiony rodzaje źródeł archeologicznych oraz metody ich klasyfikacji, analizy i interpretacji, również z wykorzystaniem narzędzi GIS i statystycznych.	K_Wo5
EK_06	Zna i rozumie w sposób uporządkowany i pogłębiony zjawiska i procesy przyrodnicze zachodzące w różnych okresach dziejów, zna znaczenie roślin i zwierząt w gospodarce społeczności	K_Wo6

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	pradziejowych i wczesnohistorycznych, ma wiedzę o surowcach wykorzystywanych w pradziejach i okresach historycznych	
EK_07	Potrafi opracowywać, analizować i interpretować materiały archeologiczne z wykorzystaniem właściwych metod, krytycznie analizować i wykorzystywać dotychczasowy dorobek nauki w stopniu pozwalającym na oryginalne rozwiązywanie zagadnień w zakresie archeologii.	K_U02
EK_08	Potrafi formułować problemy badawcze, samodzielnie zdobywać i integrować wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych, społecznych i przyrodniczych potrzebną do rozwiązania problemów badawczych, dobierać literaturę specjalistyczną, poszerzać umiejętności badawcze i podejmować autonomiczne działania w kierunku rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową.	K_U03
EK_09	Potrafi argumentować przedstawiane wnioski i hipotezy z wykorzystaniem poglądów własnych i innych badaczy, formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania.	K_U04
EK_10	Potrafi w pogłębionym stopniu przygotowywać prace pisemne i wystąpienia ustne w języku polskim z zakresu archeologii, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, źródeł archeologicznych oraz publikacji.	K_U06
EK_11	Potrafi posługiwać się językiem obcym w mowie i piśmie na poziomie B2+ ESOKJ.	K_U07
EK_12	Potrafi stosować cyfrowe narzędzia statystyczne, GIS oraz graficzne do dokumentacji, analizy i interpretacji materiałów archeologicznych, w tym przyrodniczych.	K_U08
EK_13	Potrafi adaptować teorie antropologiczne, eschatologiczne i etnologiczne do interpretacji źródeł archeologicznych.	K_U09
EK_14	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, do jej pogłębiania z uznaniem znaczenia zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Korzenie archeologii osadnictwa – niemiecka antropogeografia – 2 godz.

2. Korzenie archeologii osadnictwa – francuski posybilizm geograficzny – 2 godz.
3. Korzenie archeologii osadnictwa – angielska archeologia krajobrazu – 2 godz.
4. Archeologia osadnicza Herberta Jahnkuna – 2 godz.
5. Funkcjonalizm Grahama Clarka – 2 godz.
6. Paleoekonomiczna szkoła brytyjska – 2 godz.
7. Podstawy archeologii osadnictwa Janusza Kruka – 2 godz
8. Antropopresja i jej miejsce w studiach osadniczych – 2 godz.
9. Koncepcja domu z podwórzem – 2 godz.
10. Osady centralne – 2 godz.
11. Zjawisko redukcji i koncentracji sieci osadniczej – 2 godz.
12. Mikroregionalizm- 2 godz.
13. Przypadek mikroregionu Brześć Kujawski – 2 godz.
14. Przypadek mikroregionu Bronocice – 2 godz.
15. Przypadek mikroregionu Iwanowice – 2 godz.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy z prezentacją multimedialną.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_02	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_04	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_06	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_08	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_09	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_10	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_11	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_12	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_13	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W
EK_14	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Aktywny udział w zajęciach

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Kruk J. 1973. *Studia nad neolitem wyżyn lessowych*. Wrocław: Ossolineum.
2. Kadrow S. 1995. *Gospodarka i społeczeństwo. Wczesny okres epoki brązu w Małopolsce*. Kraków: IAE PAN.
3. Kurnatowski S. 1963. Uwagi o kształtowaniu się stref zasiedlenia w dorzeczu Obry w czasie od środkowego okresu epoki brązu do późnego średniowiecza. *Archeologia Polski* 8, 181-221.
4. Kurnatowski S. 1966. Przemiany techniki uprawy roli w czasach między
5. między epoką brązową i wczesnym średniowieczem a rozmieszczenie stref zasiedlania. *Studia z Dziejów Gospodarstwa Wiejskiego* 8, 92-99.
6. Wiślański T. 1969. *Podstawy gospodarcze plemion neolitycznych w Polsce północno-zachodniej*. Wrocław.
7. Jahnkun H. 1983. *Wprowadzenie do archeologii osadnictwa*. Warszawa.
8. Rączkowski W. 2002. *Archeologia lotnicza – teoria wobec metody*. Poznań.

Literatura uzupełniająca:

1. Kadrow S. 2013. Regional research in archaeology in the light of selected traditions of geographical studies. W: S. Kadrow, P. Włodarczak (red.), *Environment and subsistence – forty years after Janusz Kruk's „Settlement studies...”*(= Studien zur Archäologie in Ostmitteleuropa/Studia nad Pradziejami Europy Środkowej, t. 11). Rzeszów & Bonn: Rudolf Habelt, 5225-531.
2. Gradmann R. 1936. Vorgeschichtliche Landwirtschaft und Besiedlung. *Geographische Zeitschrift* 42: 378-386.
3. Hodder I. Orton C. 1976. *Spatial Analysis in Archaeology*. Cambridge.
4. Rydzewski J. 1986. Przemiany stref zasiedlenia na wyżynach lessowych zachodniej Małopolski w epoce brązu i żelaza. *Archeologia Polski* 31, 125-194.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej